

УДК 336.15.025:332.1

Ольга ШЕВЧЕНКО

УДОСКОНАЛЕННЯ СИСТЕМИ ФОРМУВАННЯ МІСЦЕВИХ БЮДЖЕТІВ НА ОСНОВІ РЕЗЕРВІВ РОЗВИТКУ ГРОМАД

В обслуговуванні бюджетів регіонів та громад виникли деякі проблеми та їх рішення може призвести до ефективності децентралізації влади. Фінансова здатність громад має на увазі радикальні зміни підходів до формування і виконання місцевих бюджетів. Проходження на місцевому рівні, достатні джерела податків і зборів, зміна принципів формування місцевих бюджетів та взаємозв'язку державного бюджету та місцевих бюджетів, інструменти додаткових ресурсів повинні становити базу для реформування місцевої децентралізації та підвищення її потенціалу. Предметом статті є формування і виконання місцевих бюджетів в Україні і визначення недоліків цього процесу. Метою даної статті є спрямування аналітичного дослідження на знаходження резервів для підвищення фінансової достатності регіонів та громад. В дослідженні використані методи аналізу, статистичного аналізу, порівняння, структурної і логічної дидуції, синтезу. Досліджено проблеми заповнення дохідної частини місцевого бюджету, спеціального виділення грантів та формування Державного фонду для регіонального розвитку. Виявлено приховані резерви наповнення місцевих бюджетів. Сформувано питання покращення системи формування місцевих бюджетів, виділення спеціальних грантів та Державного фонду для регіонального розвитку. Реформування фінансового забезпечення регіонів означає зміну місцевих податків і зборів, поліпшення принципів місцевого фінансування харчування і системи відносин між бюджетами. Крім того, необхідно зменшити роль суб'єктивного чинника виділення соціально-економічних спеціальних дотацій з державного бюджету шляхом здійснення параметрів формування цих виділених грантів. Наступними необхідними кроками щодо вдосконалення системи фінансового забезпечення громад є посилення розвитку бюджету як одного з ефективних джерел капітальних видатків місцевої влади та перетворення Державного фонду регіонального розвитку в реальний інструмент фінансування тих капітальних витрат, які згодом могли б мати довгостроковий позитивний ефект. Результати дослідження можуть бути впроваджені в практичній діяльності центральної влади та місцевого самоврядування, спрямованих на збільшення доходів місцевих бюджетів та їх ефективного використання.

Ключові слова: *місцевий бюджет, місцеві податки та збори, субвенція, Державний фонд регіонального розвитку, місцева громада.*

JEL: H7, H61, G2

Постановка проблеми. Система формування і виконання місцевих бюджетів в Україні є значною мірою залежною від макроекономічної ситуації та від рішень центральних органів влади стосовно виділення певного обсягу коштів на потреби

© Ольга Шевченко, 2015.

регіонів та громад. Натомість, місцеві ради мають резерви для акумулювання додаткових джерел наповнення місцевих бюджетів, а також мають можливості впливати на рішення центральних органів стосовно формування дохідної частини місцевих бюджетів. Необхідністю удосконалення принципів формування дохідної частини місцевих бюджетів зумовлена актуальність цього дослідження.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питання збільшення дохідної частини місцевих бюджетів та ефективного використання субвенцій досліджує низка авторів: Л. Я. Беновська, А. Є. Буряченко, М. І. Карлін, О. П. Кириленко, Т. А. Коляда, Є. Ю. Кузькін, І. О. Луніна, І. С. Музика, В. М. Опарін, К. Й. Павлюк, А. О. Пелехатий, І. З. Сторонянська, Л. Л. Тарангул [1–8]. У їх роботах детально проаналізовано принципи та механізми наповнення дохідної частини місцевих бюджетів, використання міжбюджетних трансфертів, залучення додаткових джерел фінансування громад – таких, наприклад, як муніципальні цінні папери.

Визначення невіршених раніше частин загальної проблеми. Залишаються недостатньо розкритими питання збільшення дохідної частини місцевих бюджетів, ефективного розподілу субвенцій та раціонального витрачання коштів Державного фонду регіонального розвитку (далі – Фонду).

Формулювання цілей статті (постановка завдання). Метою статті є проведення аналітичних досліджень для знаходження резервів у збільшенні фінансової спроможності місцевих громад та регіонів. Досягнення мети базується на виконанні таких завдань: дослідити проблеми наповнення дохідної частини місцевих бюджетів, розподілу субвенцій та формування Фонду; виявити приховані резерви наповнення місцевих бюджетів; сформулювати низку пропозицій стосовно удосконалення системи місцевих бюджетів, надання субвенцій та використання коштів Фонду.

Виклад основного матеріалу дослідження. Система бюджетного забезпечення регіонів та громад має окремі проблеми, які значно посилюються у поточний кризовий період. Тому проголошений курс на децентралізацію влади, на створення фінансово спроможних громад означає також і зміну підходів до формування та виконання місцевих бюджетів як основного ресурсного джерела діяльності місцевих громад. Не тільки об'єднання громад і децентралізація функцій та повноважень складають суть реформи самоврядування громад. Передання на місцевий рівень фінансово достатніх надходжень від податків і зборів, зміна принципів формування місцевих бюджетів, взаємовідносин з Державним бюджетом України, інструментів залучення додаткових коштів також мають покладатися в основу реформи місцевого самоврядування та підвищення його дієздатності.

Серед проблем наповнення та виконання місцевих бюджетів слід визначити наступні. Так, з року в рік спостерігається недостатність власних коштів місцевих бюджетів для вирішення покладених на органи місцевого самоврядування завдань, що зумовлено слабкістю податкової бази та недосконалими механізмами розподілу ресурсів. Незважаючи на щорічне зростання обсягу власних надходжень, їхня частка у доходах місцевих бюджетів поступово зменшується. Натомість зростає частка трансфертів, які передаються з Державного бюджету України: якщо, наприклад, у 2007 р. частка трансфертів у доходах місцевих бюджетів становила 43,3%, то у 2014 р. – 56,4%, а у першому кварталі 2015 р. – 55,9%. Приріст обсягів міжбюджетних трансфертів у 2014 р. порівняно з попереднім роком склав 12,7%, причому їх зростання відбувалося вищими темпами, ніж доходів місцевих бюджетів. У першому кварталі 2015 р. відбулося скорочення обсягу міжбюджетних трансфертів на 1,0 в.п. в обсязі

доходів місцевих бюджетів. Частка доходів місцевих бюджетів у зведеному бюджеті України становила 22,2% за результатами 2014 р. (19,8% за результатами першого кварталу 2015 р., таке зниження відбулося внаслідок передання частини податку на доходи фізичних осіб до Державного бюджету України), а частка видатків – 42,7% (41,7 за результатами першого кварталу 2015 р.) [9]. Вочевидь, що незважаючи на передання частини податку на доходи фізичних осіб до Державного бюджету України, унормованого Бюджетним кодексом України, цей загальнодержавний податок відіграє значну роль у формуванні дохідної частини місцевих бюджетів, хоча його частка і знизилася з 60,1% у першому кварталі 2014 р. до 39,8% у першому кварталі 2015 р., а обсяг надходжень цього податку до місцевих бюджетів знизився на 23,3% і склав 11,1 млрд. грн.

Доходи місцевих бюджетів за 2014 р. зросли на 2,9% порівняно з 2013 р. і становили 231,7 млрд. грн. з урахуванням міжбюджетних трансфертів, а без урахування міжбюджетних трансфертів доходи знизилися на 3,9% і становили 101,1 млрд. грн. Обсяг видатків місцевих бюджетів (з урахуванням коштів, що передаються з місцевих бюджетів до Державного бюджету України) зріс до 225,6 млрд. грн., що більше показника 2013 р. на 2,6%, а без урахування таких коштів – 223,5 млрд. грн. (на 2,4% більше). За перший квартал 2015 р. порівняно з першим кварталом 2014 р. обсяги доходів зросли відповідно на 14,0% і 15,9% та становили 63,1 та 27,8 млрд. грн. Обсяги видатків за цей же період зросли відповідно на 4,2 та 3,9% і становили 53,3 та 52,5 млрд. грн.

В обсягах трансфертів до 2015 р. значну частину традиційно займали дотації вирівнювання (46,3 % у 2014 р.) і субвенції із соціального захисту населення (38,3 %), частка інших дотацій, у т.ч. дотацій на соціально-економічний розвиток, скорочувалася. Значний обсяг трансфертів, з одного боку, означав можливість вільного, на розсуд органів місцевого самоврядування, використання дотацій вирівнювання (як частини трансфертів). Проте, з іншого боку, така значна частка трансфертів посилювала залежність місцевих бюджетів від державного, доводила їх неспроможність вирішити нагальні питання власними зусиллями. Недостатність коштів для виконання повноважень результувалася також у зростанні частки власних доходів місцевих бюджетів, які спрямовувалися на виконання делегованих (переданих від держави) повноважень: якщо у 2010 р. питома вага обсягу власних доходів місцевих бюджетів, спрямованих на забезпечення делегованих повноважень, становила 25,6% всіх доходів місцевих бюджетів, то у 2012 р. – 37,4%, у 2013 р. – 38,7%, у 2014 р. – 38,4%.

Проблемою у сфері субвенцій було і те, що механізм їх розподілу на соціально-економічний розвиток засновувався на суб'єктивних рішеннях вищих органів влади, що ускладнювало реалізацію принципу самостійності місцевих бюджетів у частині мобілізації доходів та їх витрачання.

У 2015 році внаслідок зміни системи фінансового вирівнювання, введення освітньої субвенції та субвенції на підготовку робітничих кадрів, медичної субвенції, субвенції на забезпечення медичних заходів у рамках окремих державних програм та заходів програмного характеру в обсязі міжбюджетних трансфертів значно зросла частка субвенцій на соціальні заходи. Крім того, новацією системи міжбюджетного вирівнювання стало те, що віднині таке вирівнювання проводиться відповідно до обсягів надходжень податку на доходи фізичних осіб та податку на прибуток, за іншими ж податками та зборами вирівнювання не проводиться і вони повністю залишаються у розпорядженні місцевих рад.

Видатки місцевих бюджетів продовжують спрямовуватись переважно на захищені статті, що зумовлено обмеженою ресурсною базою місцевих бюджетів. У 2014 р. зросли видатки на житлово-комунальне господарство (на 0,6 в.п.) та економічну діяльність (на 0,06 в.п.). Скоротилися видатки на соціальний захист та соціальне забезпечення, освіту, охорону здоров'я. У структурі видатків місцевих бюджетів частка видатків на соціально-культурний розвиток становила 81,7%, що на 3,8% менше за частку видатків у 2013 р. У першому кварталі 2015 р. порівняно з першим кварталом 2014 р. зросли видатки на охорону здоров'я (на 1,28 в.п.) та економічну діяльність (на 0,37 в.п.), скоротилися видатки на житлово-комунальне господарство (на 0,34 в.п.), на соціальний захист та соціальне забезпечення (на 0,18 в.п.).

Слід сказати і про недостатність обсягу бюджету розвитку для здійснення капітальних видатків. Бюджет розвитку є додатковим джерелом видатків на капітальні цілі, оскільки саме з цієї частини бюджету здійснюються капітальні видатки, тривалість яких перевищує один бюджетний (згідно із законодавством – календарний) рік. Проте його обсяги і частка у доходах місцевих бюджетів є незначними, що не дозволяє фінансувати масштабні капітальні видатки. Так, у 2014 р. доходи бюджету розвитку (з урахуванням коштів, переданих із загального фонду бюджету до бюджету розвитку, та місцевих запозичень) склали 11,1 млрд. грн., що на 15,9% менше за обсяг доходів 2013 р.; частка бюджету розвитку становила 11,0% доходів місцевих бюджетів без урахування міжбюджетних трансфертів. У першому кварталі 2015 р. доходи бюджету розвитку склали 2,0 млрд. грн., що на 19,2% менше від показника 2015 р. Таке значне зменшення обсягу бюджету розвитку відбулося через виключення єдиного податку із переліку джерел надходжень цієї частини бюджету. Крім того, за новою редакцією Бюджетного кодексу України, формування бюджетів розвитку не є обов'язковим, що значно звужує потенційну спроможність громад акумулювати кошти на реалізацію капітальних проектів.

Наступною проблемою бюджетного забезпечення розвитку регіонів та громад є спрямованість коштів Державного фонду регіонального розвитку на реалізацію проектів, які не можуть надати стимулу для подальшого розвитку і лише забезпечують нагальні потреби громад, а це суперечить призначенню Фонду.

Фонд започаткував свою діяльність у 2012 р. З 2013 р. набрав чинності новий порядок використання коштів Фонду, згідно з яким визначено умови участі місцевих бюджетів у співфінансуванні відповідних програм (проектів), а також заборонено спрямовувати бюджетні кошти (тобто кошти Фонду) на фінансування інвестиційних програм (проектів), видатки на які передбачені за іншими бюджетними програмами. Проте залишаються недоліки у формуванні та використанні коштів Фонду. Спостерігається фактична недостатність коштів Фонду: сума бюджетних призначень на 2013 р. складала 918,5 млн. грн. (на 2012 р. було передбачено 1,6 млрд. грн.), що становило 0,5% доходів загального фонду Державного бюджету України. Це не узгоджується із вимогами Бюджетного кодексу України (ст. 24-1), згідно з якою обсяг Фонду має складати не менше 1% від загального фонду Державного бюджету України. Порядок використання коштів Фонду не містить відомостей про відповідального виконавця бюджетної програми і заходи впливу у разі невиконання бюджетної програми. Також, зменшення мінімальної кошторисної вартості інвестиційних програм (проектів) регіонального значення з 5 до 1 млн. грн., а програм районного значення – з 1 млн. грн. до 200 тис. грн. формує умови для розпорошення коштів по дрібних об'єктах. Це зменшує важливість Фонду в аспекті забезпечення фінансування пріоритетних програм,

які мають надати стимули для подальшої діяльності, забезпечити мультиплікативний ефект для подальшого розвитку.

Зазначимо, що у 2014 р. формування Фонду було призупинене, а на 2015 р. обсяг Фонду запланований у розмірі 2589,7 млн. грн. [11]. Переліком інвестиційних програм (проектів) на 2015 р., так само як і на 2012 та 2013 рр., було передбачено фінансування за рахунок коштів Фонду робіт з будівництва, реконструкції та ремонту об'єктів переважно у сфері освіти, охорони здоров'я, культури, житлово-комунального господарства. Тобто передбачено фінансування робіт переважно по об'єктах соціальної інфраструктури, виділення коштів на вирішення поточних проблем, що не відрізняється від цілей виділення регіонам окремих субвенцій. Це викривляє мету створення Фонду – фінансування довгострокових капітальних проектів, спрямованих на створення й модернізацію виробничої, транспортної та інженерної інфраструктури на регіональному рівні.

Суттєве підвищення рівня бюджетної спроможності громад та регіонів можливе на основі вжиття заходів щодо зміцнення дохідної бази місцевих бюджетів, удосконалення механізму надання субвенцій, зміни порядку формування і використання Фонду. Так, з метою збільшення обсягу власних коштів місцевих бюджетів для вирішення покладених завдань доцільно відновити податок з реклами та ринковий збір, надати право органам місцевого самоврядування запроваджувати податок з реклами та ринковий збір та встановлювати їх граничні розміри. При розрахунку обсягу міжбюджетних трансфертів [12] слід враховувати специфіку окремих територій (зокрема, гірських, малонаселених, віддалених) шляхом запровадження коригувального коефіцієнта “віддаленість від центрів надання соціальних послуг” у фінансові нормативи бюджетної забезпеченості. Доцільно вживати заходи щодо повного фінансового забезпечення виконання місцевими радами делегованих повноважень за рахунок коштів, переданих з Державного бюджету України для того, щоб власні кошти громад витрачалися на виконання власних повноважень громад. Також слід ініціювати поступовий перехід від нормативу “бюджетна забезпеченість” (згідно якого планування видатків на наступний рік іде за принципом “від досягнутого”) до нормативу “соціальна забезпеченість” (необхідний рівень забезпечення стандартами послуг у соціальній сфері) при розрахунку видаткових потреб територій та громад для того, щоб мати змогу враховувати реальні потреби громадян усіх регіонів.

Удосконалення принципів виділення субвенцій на соціально-економічний розвиток та підвищення ефективності і цільового характеру видатків бюджету розвитку має полягати у запровадженні конкурсного відбору пропозицій від місцевих рад регіонального рівня щодо отримання субвенцій на соціально-економічний розвиток. Критеріями відбору мають бути: нагальна необхідність субвенції для розвитку громади чи регіону, визначена самою місцевою радою; неможливість отримання коштів на виконання цього проекту з інших джерел, окрім державного бюджету. На часі стоїть питання запровадження поняття “бюджетна інвестиція”, унормування його у Бюджетному кодексі України як “капіталовкладення, здійснюване винятково з бюджету розвитку місцевого бюджету, напрям якого визначається органом місцевого самоврядування”, унормування принципів надання таких бюджетних інвестицій та чітке визначення відмінності поняття “бюджетна інвестиція” від понять “видатки місцевого бюджету на соціально-економічні цілі” (Глава 14 Бюджетного кодексу України) та “субвенції на виконання інвестиційних програм (проектів)” (стаття 105 Бюджетного кодексу України). Крім того, варто повернути норму про необхідність формування

бюджету розвитку у складі місцевих бюджетів та розширити податкову базу бюджету розвитку за рахунок включення до неї частини надходжень від податку на прибуток підприємств приватної форми власності.

Забезпеченості спрямованості коштів Державного фонду регіонального розвитку на реалізацію проектів, які можуть надати стимул для подальшого розвитку, буде сприяти оновлення принципів формування і витрачання коштів Фонду. Фонд має діяти як окрема фінансово-кредитна установа, а не як частина Державного бюджету України, повинен мати право акумулювати кошти з різних джерел – внутрішніх (кошти інвесторів та з бюджету) і зовнішніх (інвестиції та кредити), державних і приватних. Слід також унормувати принципи фінансування за рахунок коштів Фонду винятково капітальних проектів, що сприятимуть формуванню “ареалів економічного зростання” на регіональному рівні, реалізації інноваційно-інвестиційних програм розвитку й модернізації виробничої, транспортної та інженерної інфраструктури, створенню нових робочих місць.

Висновки з дослідження і перспективи подальших розвідок. Стратегічними напрямками реформування системи фінансового забезпечення регіонів мають стати: посилення фінансової достатності місцевих бюджетів шляхом зміни переліку місцевих податків та зборів, удосконалення принципів фінансування повноважень місцевих органів та системи розрахунку міжбюджетних трансфертів, зменшення ролі суб’єктивного чинника при розподілі субвенцій на соціально-економічний розвиток із Державного бюджету України через запровадження формалізованих параметрів надання інвестиційних субвенцій, посилення значення бюджету розвитку як одного з вагомих джерел капітальних видатків місцевої влади, перетворення Державного фонду регіонального розвитку на реальний інструмент фінансування капітальних видатків, які можуть дати потенційний довгостроковий ефект. Подальші дослідження мають стосуватися питань удосконалення системи розрахунку міжбюджетних трансфертів.

Література

1. Буряченко А. Є. Функціональна децентралізація та вдосконалення системи бюджетних відносин / А. Є. Буряченко // *Фінанси України*. – 2014. – №2. – С. 19–29.
2. Буряченко А. Є. *Фінансовий потенціал регіонального розвитку: моногр.* / А. Є. Буряченко. – К. : КНЕУ, 2013. – 342, [2] с.
3. Карлін М. І. Критерії та напрями удосконалення розподілу податкових доходів між регіонами країни / М. І. Карлін // *Регіональна економіка*. – 2014. – № 2. – С. 116–123.
4. Кузькін Є. Ю. *Місцеве оподаткування як інструмент зміцнення власної дохідної бази місцевого самоврядування* / Є. Ю. Кузькін // *Фінанси України*. – 2015. – № 4. – С. 34–47.
5. Опарін В. М. *Домінанти та пріоритети фінансового вирівнювання в Україні* / В. М. Опарін // *Фінанси України*. – 2015. – № 6. – С. 29–43.
6. Сторонянська І. З. *Проблеми організації та ефективності використання муніципальних запозичень* / І. З. Сторонянська, І. С. Музика // *Фінанси України*. – 2013. – № 11. – С. 45–55.
7. Сторонянська І. З. *Напрямки модернізації фінансового забезпечення розвитку територіальних громад у контексті завдань адміністративно-територіальної реформи* / І. З. Сторонянська, А. О. Пелехатий // *Фінанси України*. – 2014. – № 10. – С. 97–108.

8. Тарангул Л. Л. Особливості формування міжбюджетних фінансових потоків в умовах запровадження в Україні бюджетної децентралізації / Л. Л. Тарангул, Т. А. Коляда // *Фінанси України*. – 2015. – № 3. – С. 30–44.
9. Бюджетний моніторинг: аналіз виконання бюджету за 2014 рік / [Зубенко В. В., Самчинська І. В., Рудик А. Ю. та ін.] ; ІБСЕД, Проект “Зміцнення місцевої фінансової ініціативи (ЗМФІ-II) впровадження”, USAID. – К., 2015. – 77 с.
10. Бюджетний моніторинг: аналіз виконання бюджету за січень-березень 2015 року / [Зубенко В. В., Самчинська І. В., Рудик А. Ю. та ін.] ; ІБСЕД, Проект “Зміцнення місцевої фінансової ініціативи (ЗМФІ-II) впровадження”, USAID. – К., 2015. – 72 с.
11. Парламентський комітет з питань бюджету погодив розподіл коштів Державного фонду регіонального розвитку на 2015 рік [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.auc.org.ua/news/parlamentskii-komitet-z-pitan-byudzhetu-pogodiv-rozpodil-koshtiv-derzhavnogo-fondu-regionalnogo>, перегляд 06 серпня 2015 р.
12. Бюджетний кодекс України. Закон України від 08 липня 2010 р. № 2456-VI, зі змінами та доповненнями, редакція від 11 червня 2015 року, стаття 95.

References

1. Buriachenko, A. Ye. (2014). Funktsionalna detsentralizatsiia ta vdoskonalennia systemy biudzhethnykh vidnosyn [Functional decentralization and improvement of budget relations system]. *Finansy Ukrainy – Finances of Ukraine*, 2, 19–29 [in Ukrainian].
2. Buriachenko, A. Ye. (2013). *Finansovyi potentsial rehionalnoho rozvytku [Financial potential of regional development]*. Kyiv: KNEU [in Ukrainian].
3. Karlin, M. I. (2014). Kryterii ta napriamy udoskonalennia rozpodilu podatkovykh dokhodiv mizh rehionamy krainy [Criteria and directions of improvement of the of tax revenues distribution among country regions]. *Rehionalna ekonomika – Regional economics*, 2, 116–123 [in Ukrainian].
4. Kuzkin, Ye. Yu. (2015). Mistseve opodatkuvannia yak instrument zmitsnennia vlasnoi dokhidnoi bazy mistsevoho samovriaduvannia [Local taxation as an instrument of strengthening of its own revenue base of local self-government]. *Finansy Ukrainy – Finances of Ukraine*, 4, 34–47 [in Ukrainian].
5. Oparin, V. M. (2015). Dominanty ta priorytety finansovoho vyrivniuvannia v Ukraini [Dominants and priorities of financial equalization in Ukraine]. *Finansy Ukrainy – Finances of Ukraine*, 6, 29–43 [in Ukrainian].
6. Storonianska, I. Z., Muzyka, I. S. (2013). Problemy orhanizatsii ta efektyvnist vykorystannia munitsypalnykh zapozychen [Problems of organization and effectiveness of local borrowings usage]. *Finansy Ukrainy – Finances of Ukraine*, 11, 45–55 [in Ukrainian].
7. Storonianska, I. Z., Pelekhatyi, A. O. (2014). Napriamy modernizatsii finansovoho zabezpechennia rozvytku terytorialnykh hromad u konteksti zavdan administratyvno-terytorialnoi reform [Directions of modernization of financial securing of territorial communities' development in the context of administrative-territorial reform]. *Finansy Ukrainy – Finances of Ukraine*, 10, 97–108 [in Ukrainian].
8. Taranhul, L. L., Koliada, T. A. (2015). Osoblyvosti formuvannia mizhbiudzhethnykh finansovykh potokiv v umovakh zaprovadzhennia v Ukraini biudzhethnoi detsentralizatsii [Peculiarities of formation of intergovernmental budget financial streams in conditions of implementation of budget decentralization in Ukraine]. *Finansy Ukrainy – Finances of Ukraine*, 3, 30–44 [in Ukrainian].

9. Zubenko, V. V., Samchynska, I. V., Rudyk, A. Yu. et. al. (2015). *Biudzhenyiy monitorynh: analiz vykonannia biudzhetu za 2014 rik [Budget monitoring: analysis of budget execution in 2015]*. Kyiv [in Ukrainian].
10. Zubenko, V. V., Samchynska, I. V., Rudyk, A. Yu. et. al. (2015). *Biudzhenyiy monitorynh: analiz vykonannia biudzhetu za 2014 rik [Budget monitoring: analysis of budget execution in January–March 2015]*. Kyiv [in Ukrainian].
11. Parlamentskyi komitet z pytan biudzhetu pohodyv rozpodil koshtiv Derzhavnoho fondu rehionalboho rozvytku na 2015 rik [Budget Committee of Verkhovna Rada of Ukraine approved the distribution of resources from the State fund for regional development in 2015]. *auc.org.ua*. Retrieved from <http://www.auc.org.ua/news/parlamentskii-komitet-z-pitan-byudzhetu-pogodiv-rozpodil-koshtiv-derzhavnogo-fondu-regionalnogo>, last accessed 06 Aug 2015 [in Ukrainian].
12. *Biudzhetnyi kodeks Ukrainy. Zakon Ukrainy vid 08 Iypnia 2010 roku №2456-VI, zi zminamy ta dopovnenniamy, redaktsiia vid 11 chervnia 2015 roku, stattia 95 [Budget Code of Ukraine. The Law of Ukraine of 08 Jule 2010, № 2456-VI, reviewed and changed, version of June 11, 2015, article 95]*. [in Ukrainian].

Редакція отримала матеріал 25 серпня 2015 р.